

In pri sablji in pri zvitem kopji *)
 In pri puški in na dobrem konji!
 Ide aga u Kosovo polje,
 Da cesarju tamkaj harač zbira;
 Pa cekin od vsake glave išče,
 In od ognja debelega ovna
 In za harem deklico še mlado.

Zbira aga za cesarja harač,
 Trda raja daje in ne daje.
 Kjer cekin od glave rumen išče,
 Bakrenega večkrat ne prejema;
 Kjer debelega od ognja ovna,
 Dajo mu ga, vidi se mu rebra;
 Kjer za harem deklico še mlado,
 Tam še studne babe mu ne dajo.

„Aga muči trdoglavo rajo;
 Sem ter tje po polji jo postavi,
 Ter skakati začne čez-njo s konji.
 Prvih aga je deset preskočil;
 Drugih aga je deset preskočil;
 Ko čez tretjih pa deset poskuša,
 Jezen vranec jezno podigrava,
 In ko skoči, opasavnik počí,
 Silen aga najde se na zemlji.

Malo časa je potem preteklo,
 In od ust do ust ljudje šepajo
 Po prelepej Kosovej poljani.
 Kar naprej, glas vedno večí raste,
 Dalje smeh in zasramvanje,
 Dokler pesem se rodi iz gosel,
 In zdaj slepec poje po Kosovem:
 „Bil za nič ni Rizvan aga silni“.

Dokler še iz ust nesrečna pesem
 Se razlega Bauku gromeča,
 Kdor je v aga ne pa v pevca
 Vpiral pogled, on je mogel
 Videti na licu jezo,
 Bolečine, srd, togoto, tugo,
 In stotero drugih furij,
 Ki u srcu ponositem
 Na sramote glas vsakteri
 Z nohtom krvnim rijejo si gnjezdo.

Naj prej plamen se mu užge krvavi
 V divjem srcu proti črni raji,
 Proti Vlahom, psom, kristjanu
 Lipovemu, kateri je nevreden,
 Da pri Turku solnce ga ogreva.

Strup, železja, konop, nože,
 Sabljo, ogenj, kolec grozni,
 Vrelo olje, muk stotero,
 V enem hipu mož zmišljuje,
 Da izgadi grenki psovski trage,
 Da ohrani si spominek čisti.
 Čisto ime o glasu strune blage.

Na obrvi črn oblak mu seda,
 Kakor ogenj mu oči plantijo;
 Rumén plamen mu po obrazu liže;
 In nosnice širijo se v srdu;
 In na ustih izpod pene bele
 Strahoviti je izraz peklenski,
 Ko da pravi: raja naj pogine,
 Samo pesmi var'vat se je treba.

Al besedo ko izreče Bauk
 Zadnjo, v enem hipu, ko da strela

*) kopje = bodeče železo, sulici podobno, ki se je metalo na ovražnika.

Plaha švigne mu v možgane:
 Raja sama ni b'la psovski priča;
 Raja sama nima ust, očesa;
 Tepi rajo, tolci Turke ob enem,
 Le spomin si vreden vari.

Misel pa med tem prestrašno
 Aga skriva u globinah srca;
 Proge lica gladi in tolaži,
 Pa po licu vedno bolj se širi
 Srda plamen, miren se skazati
 Svetu hoče, ali ves trepeče.
 Pa nazadnje, ko velike jeze
 Skriti več pred pričami ne more,
 Vstane in vpíje: „Brž, možaki!
 Na kristjane brzo z ljutim nožem,
 S sabljo, z ognjem, s kolcem, z vrelin
 oljem;

Vse peklenske sile zdaj razkujte!
 Jaz junak sem, to bo pesem djala!
 To doseči, vse čem žrtvovati!“

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

Trst 5. maja. — 1. maja bilo je tu vse radovedno, kako se bodo okoličani z lahoni spravili in jim podvrgli. Željno je vsak pričakoval trenutka, da bode razpuščenega batalijona godba prišla godbi gimnastični naproti, kajti v ta namen so imeli laški turnarji izlet k „lovcu“ popoldne. Vsi goreči tega, da bodo lahko potem okoličane grajali, da so jih prišli odpuščenja prosit, drli so ko laški lovci oblečeni lahoni do „lovca“, vedno so popraševali: jeli jih še ni? kaj, da jih ni? itd. Al ko so dospeli na mesto, ni bilo od okoličanov ne žive duše nazoče. Zdajci se je vsem na dolzih obrazih brala nevolja — njihova ošabnost dobila je hud polom. — 1. maja zvečer smo v pivarni pri „ogerskem kralji“, kamor večidel le Slovani zahajamo, imeli lep koncert, ki ga je pet koroških pevcev napravilo; bilo je vse polno Slovanov, Lahov, lahonov in Nemcev; pelo se je nemško in slovensko, pri slovenskih pesmah živio-klicev in ploska ni bilo ni konca ni kraja; vse so morali ponavljati. To je očiten dokaz, da se narod naš vedno bolj izbuja; slišal sem Laha blizo mene reči: „vidi se, da se slovanski element povzdiguje“; al ne eden se ni upal žal besedice črhiniti. Pred dvema letoma bilo bi gotovo pri taki priliki do tepeža od strani lahonov prišlo. Zdaj pa mislim, da tû v Trstu ne bodo nikdar več laške bunke zorele.

Od Vranskega. (Naša narodna čitalnica) napravi letos še te-le veselice: 29. maja besedo in tombolo; 26. maja izlet v št. Jurij; 19. junija besedo in tombolo; 10. julija besedo in tombolo; 18. avgusta besedo, tombolo in veliki ples; 28. avgusta izlet v Braslovče; 11. in 25. septembra besedo in tombolo; 9. in 23. oktobra besedo in tombolo; 6. novembra besedo in tombolo; 20. novembra besedo v spomin Fr. Prešernu in tombolo; 26. decembra besedo in tombolo. — 8. novembra t. l. začenshi bode vsak torek streljanje s pušicami na tarčo. Glediščine igre se bodo v posebnih listih oznanovale. Vsako nedeljo je podučljivo prednášanje. — Na Vranskem stanujoči, ki niso v čitalnico vpisani, naj se po §. 4. čit. pravil ne vpeljujejo. Odbor.

V Krepljah. — Pri nas na Krasu je zima skoraj popolnoma uničila ozimino in tudi trt je mnogo mnogo popokalo. Zdaj pa je grozna suša; vodé so se posušile tako, da jo ljudem in živini primanjkuje. Priporočamo toraj pri tej priliki zemljiškim cenilcem naš kraj in prosimo previdnega cenjenja, kajti na Krasu je zelo

velik razloček v posamesnih vaséh. V naši soseski so tri vasi: Dutovlje, Kreplje in Godnje. Iz druge v drugo je komaj četrť ure in vendar je v Krepljah zemlja apnena in kamenita, v Dutovljah in v Godnjah pa ilovnata. M. K.

Iz Črnomlja 10. maja. (*Učiteljsko društvo*) se je tukaj osnovalo za učitelje črnomaljskega okraja. Pravila, ki mu jih je deželna vlada že potrdila, se že natisnjena razpošiljajo.

Iz Dolenskega 8. maja. Občila so podloga, na katero se opira omika in narodno blagostanje, in o tej zadevi je bila kranjska dežela vže delj časa pastorka. V zadnjih dveh letih se je vendar zamuda jako zeló popravila in kmalu se bode naša dežela gledé občil prištevala prvim v državi. Že letos bo vezala železnica Trbiž z Ljubljano, telegraf se je vže preteklo leto postavil v Kočevji, Črnomlji, Metliki in Novem mestu, in v nekterih tednih se napravi tudi v Žužemberku. Poleg tega se bode ustanovilo 25 novih pošt, in so dotične službe vže razpisane. To in naprava vožne pošte za popotnike med Litijo in Novim mestom, potem brze vožnje med Kranjem in Bledom, druga vsakdanja poštna zveza med Ljubljano in Trbižem, nove poštné zveze skoz Kokrško dolino, pomnožitev poselskih voženj med Kočevjem in Novim mestom nedvomno kaže, da se poleg splošné pomnožitve občilnih naprav spolni tudi živa želja Dolencem po vsakdanji dvakratni poštni zvezi. Po tem takem radi pripoznavamo, da se je poštno vodstvo dosti prizadevalo, da vstreže občinstvu.

Iz Cerknice 8. maja. (*Tabor*) na 12. dan prihodnjega meseca je dovoljen s sledečim programom: 1. Zedinjenje Slovencev v eno kronovino; 2. vpeljava slovenskega jezika v šole in uradnije; 3. razširjenje samouprave županijstev; 4. prošnja do c. k. deželne vlade, da zarad hitrejšega odtoka vodá po ces. inženirjih dá preiskavati žrela cerkniškega jezera in v Ložu in Planini; 5. prošnja do c. k. deželne vlade, da pripomore k znižanju vožnine za les, vino in premog po železnicah, in 6. želja, da se pospešijo dela o razvezi gozdnih služnosti (servitutov). Razen 3 prvih toček vse ostale zadevajo silne potrebe Notranjcev; treba je, da narod naš v velikem shodu izreče žive želje in potrka na vrata vladna.

Iz Ljubljane. V razgovor, kako Slovincem na političnem polji postopati v najbližem velevažnem času, sešlo se je v nedeljo v Ljubljani iz Istre, Trsta, Goriškega in Kranjskega nekoliko poslancev; iz Štajarskega in Koroškega so prišla pismena mnenja. Razprave so bile jako živahne in jako temeljite; razmere primorskih Slovencev, bivajočih v Istri, na Goriškem, Trstu in v okolici tržaški, bile so tako obširno razjasnene, da še nikoli tako. Konec teh razprav bilo je popolno soglasje vseh pričujočih v vsem.

— V lanskem kranjskem deželnem zboru v drugič sklenjena postava zarad rabe slovenskega jezika v uradnijah zopet ni potrjena. Ker sklep Njegovega Veličanstva je že od 30. aprila, more se misliti, da britka ta osoda je še maslo Giskrovo in Herbstovo, kajti navajajo se isti razlogi kakor prvikrat, namreč, da ukazi zarad rabe narodnega jezika v političnih uradnijah spadajo po Giskrovi modrosti v področje izvršilne vladne oblasti, Hrbst-u pa niso bile znane nobene pritožbe o tem, da sodniške gosposke ne bi rabile jezika slovenskega!! Gledé na to, kakor sta dr. Bleiweis in dr. Razlag v lanskem deželnem zboru na vse strani pretresala ta dva ministerska razloga, in gledé na to, da mnogo dokazanih pritožeb se je posehmal bralo v časnikih slovenskih, položimo nevoljni però iz rok s tem zagotovilom, da ravnopravnosti narodni nasprotni način, po katerem je dozdej ministerstvo, odbijaje postavu o rabi slo-

venskega jezika v uradnijah, reševalo z ogromno večino storjene sklepe deželnih zborov, nikakor ne pelje k miru in spravi narodov nenemških, kateri dobro vedó, da niso samo za to, da bi po postavah davke plačevali in vojake dajale, ampak da hočejo tudi vživati vse pravice národne po postavi, a ne, da bi jim te pravice še le meril po svoji volji posamesen uradnik v kanceliji.

— (*Tukajšna kat. rokodelska družba*) je imela 8. dne t. m. svojo 15letno občno skupščino. Po sporočilu ravnatelja gosp. prof. dr. Vončine je pristopilo preteklo leto k družbi le 17 rokodelcev, dva sta izstopila, in ker jih je nekoliko bilo v vojaščino vzetih, šteje družba zdaj 36, in s tistimi, ki ko mladi mojstri še ostanejo družbeniki, vred 47 udov. Tej neugodni prikazni — pravi gosp. sporočevalec — ni se čuditi nikakor, ako se pomisli, da razen družih okoliščin, ki nekaj časa že stan rokodelskih pomočnikov čedalje bolj tarejo, ste zraven rokodelske družbe dve drugi družbi se ustanovile, kterima je po njunih pravilih isti splošni namen, kterega doseči je katoliški rokodelski družbi neutrudljiva skrb; to spričuje njena že 15letna delavnost, zraven pa tudi obilni pripomočki, ktere je sporočevalec na drobno razložil. Se vé — pravi gosp. družbeni ravnatelj na dalje — da ti pripomočki morajo vjemati se z imenom družbe in s poglobitnim namenom njenim, da je tedaj gola nespamet, le misliti na to, da bi bilo mogoče družbi, v namen dušné omike družbenikov svojih poslužiti se taci knjig ali časnikov, kateri spodkopujejo tla, na kterih so rokodelske družbe sezidane, in napadajo oni zaklad, ki ga je skrbna mati ko neprecenljiv dar svojemu sinu izročila, ko ga je s solznimi očmi spremila iz hiše, da se podá v daljni svet in rokodelstva poprime. Kaj tacega od naše družbe tirjati, reklo bi se, tirjati od nje to, da si sama meč v srce zasadi, da sama sebe usmrti. Zavračevaje tako nespamet izreče sporočevalec na dalje med drugim upanje, da družba, ktera se predrzne na katoliški zemlji, v katoliškem mestu, katoliška se imenovati, menda ne bo prav dolgo več ona čudna, strašljiva prikazen, prikazen, nad katero se brezverski „liberalci“ tem huje spotikajo, ker družbi na čelu je katoliški duhoven, pred kterim pa najmanj strahu imajo družbeni rokodelci sami, tako, da so mu sploh po vseh družbah, kterih je čez 500, s srčnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo vdani. — Kakor pa zastran prave, mestnemu rokodelcu potrebne duševne omike, tako ponuja družba svojim družbenikom tudi lepo priliko k varčnosti in do vsega tega, česar jim je treba, da morejo kedaj po svojem stanu zadovoljni živeti. V ta namen služi družbena hranilnica, v katero se je lani vložilo 161 gld., vzelo pa se je iz nje 582 gold. V pomoč bolnim družbenikom ima družba posebno blagajnico, v katero sleherni po 5 soldov na mesec vlaga, dobiva pa, ako zbolí, za prva dva meseca po 2 gold. na teden, za druga dva po 1 gold. na teden, po tem pa 50 soldov vsak teden. Preteklo leto se je v ta namen 18 gold. izdalo. — Gledé na denarstvene moči ima družba 350 gold. v obligacijah, pri družbi za pomoč obrtnikom pa naloženih blizo 980 gold. — Navadni letni stroški, ki letos iznašajo 290 gold. 92 kr. so se poplačali z doneski, ki jih je družba dobila od kranjske hranilnice in od večletnih družbenih dobrotnikov, kateri so se to leto še pomnožili. — Po tem s pohvalo sprejetem sporočilu se je med nazočnimi zborniki živahna debata vrtela o večkratnih vsaj popoldanjskih poletnih družbenih izletih, kterih potrebo v povzdigo družbenega gibanja so vsi priznali, sklenivši, da se bo v vprihodnjih poletnih mescih trikrat kam šlo v okolico mestno. Končno je bila še radostno sprejeta želja družbenega ravnatelja, ki

je šla na to, da v znamenje bratovske zaveze s centralno dunajsko rokodelsko družbo se pošlje na Dunaj kak majhen dar ko donesek k rokodelskemu domu, ki si ga je po večletnem trudu svojega nam dobro znanega ravnatelja dr. Gruše pridobila dunajska kat. rokodelska družba.

— (Občni zbor gospodarske družbe v Ljubljani — g. Dežman in pa štajarski nemškutarji.) Na Štajarskem sta se 1866. leta takratna edina dva slovenska poslanca gospoda dr. Razlag in Herman potegovala za to, da se na slovenskem Štajarji napravi gospodarska šola za vino- in sadjerejo. 440.000 Slovencev tam nima nobene popolne, a tudi ne specialne gospodarske učilnice, akoravno je potreba njena tehtno dokazana bila. Nemški poslanci so rekli: Mi sprevidimo korist in potrebo take šole, — vendar bi se ž njo slovenizem okrepčal, a tega nečemo. In učilnica se ni dovolila — in še današnji je ni! — Na Kranjskem se je poprejšnja gospodarska šola zadušila in nemškutarji se še sedaj — to je kazal gosp. Dežman zopet v poslednjem zboru — zoperstavljajo osnovanju nove, a tudi ne mislijo, boljše namesti une pomanjkljive osnovati. Evo „Ideenassociation“ tu in tam! — Ob porotnih obravnavah v Celji meseca grudna lani so tamošnji zagrizeni nemškutarji pripovedovali Slovincem, da se jim je sramotenje kranjske dežele od rojenega Kranjca Dežmana na celjskem „verfassungstagu“, ki jej je očital, da nima nič razen živinske šole! strašansko smešno in nesramno dozdevalo, in da niso razumeti mogli, kaj da to pomeni. Menda še niso bili zadosti razviti o prusomanski politiki, ktera ima cele tvornice za glasovite „svinčene podplate.“ Letos je pri obnem zboru kranjske kmetijske družbe gosp. Dežman tako govoril, da so se v poslušalcih in to s hudim mrmranjem spet izbudile vse tiste „Ideenassociationen“ in vsak se je čudil predrznosti, ktera našemu narodu še ne privošči tega, kar že vse druge dežele okoli nas imajo, in to zato ne, da se more potem po družih deželah pridigovati, da nimamo nič! — Naj tem prilikam dodamo še eno. Kako pisano nemškutarji gledajo tabore slovenske, to so pričali popisi lanskih taborov v ljublj. „Tagbl.“ v graški „Tagesp.“, v dunajskih „Pressah“. Komaj je v letošnjem obnem zboru družbe kmetijske dr. Bleiweis stavil predlog, z glasnimi „dobro“-klici sprejet: naj se prvomestnik tabora vipavskega naprosi, da v program onega tabora vzame pospéh trgovstva z zgodnjim vipavskim sadjem v Ljubljano, Gradec, Dunaj itd. s tem, da se začne v vipavski dolini od češinj začenski do zgodnega grozdja obilo žlahnega ali kakor Vipavci pravijo, pitanega sadja izrežati, že je „Tagbl.“ razlil celo vedro žolca čez tabor ter celó predsednika družbe kmetijske pl. dr. Wurzbacha napadil, češ, da on celó sprožuje napravo tabora, o katerem ni ne duha ne sluha! — Ker „Tagbl.“ ne ene vrstice ne prezre, ki jo „Novice“ pišejo, vedel je dobro, da že 27. aprila so napovedale tabor vipavski, al delal se je, kakor da ne bi vedel tega zato, da je dr. Wurzbacha obiral kot pokrovitelja „der Taborei“. Vse drugo na stran pustivši vprašamo „Tagblatt“ le: ali ne vé, da tabori so po postavi dopuščeni? — ali more tajiti, da obravnave na takem shodu ljudstva več zdajo kot cele bukve spisane, in da ravno taki predmeti, kakor je gori omenjeni, so razmeram krajnim prav primerni in jako koristni? Al kaj je „Tagblattu“ za vse to mar! Da le po svojem „rokodelstvu“ kaj škandala napravi, pa mu ploskajo njegovi pajdaši.

— „Društvo dobročinjenja“ v Carigradu, ki stoji pod krilom Njegove visokosti Aali Paše, in hrvatsko „pevačko društvo“ v Zagrebu ste dr. J. Bleiweis-u poslali diplomu častnega uda.

— (Prvi letošnji Sokolov izlet v Dovsko) prihodnjo nedeljo zjutraj je dovoljen.

— (Dramatično društvo.) Ker bodo za tretje društveno leto odmenjene knjige skoraj dotiskane in se začno razpošiljati udom prihodnji teden, je odločen dan tretjega rednega občnega zbora dram. društva na dan 29. maja, kar se za zdaj daje na znanje čestitim družbenikom. Vabila in program sprejmó ob enem s knjigami, kakor tudi imenik družbenikov.

Odbor.

— (Zahvala.) V svojej zadnjaj seji je sklenil odbor dram. društva, da se javno izreče srčna zahvala vsem čestitim gospodom, gospodičinam in gospém, ki so v preteklej saisoni s svojim sodelovanjem pripomogli k vspešnemu delovanju društva, kar se daje s tem na znanje.

Odbor.

(„Pravnik slovenski“) bode gotovo izhajal od 1. dné prihodnjega meseca, ker se je že sedaj oglasilo toliko prejemnikov, da, ako jih še nekoliko pristopi, se bode izplačeval natis. Za pošiljanje naročnine dr. Razlagu je najceneja pot po poštnih nakaznicah (Postanweisung), ker se do 10 gld. plačuje le 5 nkr., do 50 gld. pa 10 krajcarjev. „Pravnik“ bode zanimal tudi misleče nepravnike, in kdor se oglasi, dobi 1. list tudi brez naročnine v pregled.

— (Poberki iz časnikov.) Nova „Presse“ dunajska je predvčeranjim v dopisu „Wien“ z opominom „Zeichen der Zeit“ naložila cel koš denunciacij in laží, rekši, da je dr. Pogačar imenovan za prošta ljubljanskega, kterege prejšnje ministerstvo nikakor ni hotelo, — da dr. Pogačar je velik ultramontanec, ki še le je starikastega knezoškofa ljubljanskega posilil v Rim, — da pa je tudi grozovit požeruh Nemcev in srčen prijatelj Tomanov, Costov in Bleiweisov, — naposled pa v spominu na ranjcega prošta gosp. Kosa koprní že zdaj straha pred novimi volitvami za deželni zbor kranjski, ko bode dr. Pogačar prošt itd. — Sestavek kratki mrgoli denunciacij in laží, gotovo napravljenih zato, da bi tudi pod novim ministerstvom jamo kopal dr. Pogačarju, kajti težko je mogoče, da gosp. Pogačar bi bil že za prošta imenovan, ker prošta ne voli vlada, ampak papež, in vlada ima le „veto“; da bi bilo zdaj to imenovanje tako hitro teklo, ni skor misliti, in brž ko ne je ta pisarija napravljena zato, da bi se — ako je mogoče — posrečilo dr. Klunu, da bi gosp. Savaschnig-a potisnil za prošta, kterege je z vso silo vzel pod perute svoje protekcije. — Naj pa „Pressi“ zdaj mi povemo drugo pa resnično novico, toda predno jo bere, naj si „Pressini“ dopisnik dá pušati, da ga strah ne omrtudi. Ta-le je: Prečastiti kanonik gosp. Kramar, vodja semenišča in začasni namestnik knezoškofov je zdaj pravi generalvikar. Svetli knezoškof iz Rima domú prišedši so veléli preč. kapiteljnu, naj mu imenuje, kogar bi izvolili za generalvikarija; gospodje kapitulari so imenovali gosp. Kramarja, in škof so ga dekretirali. — To, to bode še le strah „Tagblattovcem“! kajti po vsej deželi visokocenjeni generalvikar je z dušo in s telesom to, za kar ga je Bog ustvaril: Slovenec in katoličan, pošten poštenim Nemcem, a enfant terrible nemškutarjem, ki se nikomur ne uklanja nego pravici in resnici. — „Tagespošti“, ktera srčno rada v koru piska, da se „prvaki“ kranjski „izgospodarili“, so volilci dr. Costo iz Cirknice strašno hudo zagodli v včerajšnjem „Triglav-u“; bomo videli, ali ima toliko poštenja, da na sramoto stavi svojega dopisuna fanta, ki jej take laží na vrat obeša? — („Tagblatt“ ljublj.) odbija kakor vsak časnik od sebe govorico, da ga podpira vladni žakliček „dispositions-fond“ imenovan, in unidan je na odgovor klical celó predsednika deželne vlade, in vladni list je odgovoril, da „Tagblatt“ po njem take podpore ne dobiva. Mi

ne dvomimo o resnici tega; al s tem ono vprašanje ni še rešeno, ker, kakor po starodavnem pregovoru „več potov pelje v Rim“, tako se tudi po več potih vozi „dispozitionsfond“ iz Dunaja v Prago, Gradec, Ljubljano itd., kjer so pod Giskrovo vlado se na svet rodili „Tagblatt-i“ in „dnevnik-i“. O dr. Kljun-u, ki v vladnih časnikih vidi glavne brambovce vladine, se pripoveduje, da posreduje podporo „Tagblattu“ ljubljanskemu, in kdo neki more ljudem braniti, da mislijo — kar hočejo. Nekdo, komur je število naročnikov „Tagbl.“ dobro znano, je preračunal stroške tiska, koleka, poštnine, honorare, ter prišel do tega, da okoli 5000 gld. utegne mu večstroškov biti nego je dohodka. Še nikdar ni bilo slišati, da ga materijalno vzdržuje „neslovenska“ stranka, iz več dežel pa, da „Tagblatt-e“ podpira „dispozicijski“ zalog, — kako tedaj bi ravno ljubljanski tako nesrečen bil, saj vendar ima hofratha Kljuna za svojega pokrovitelja. Al da bi studenec tega fonda, ki gotovo eksistira, ker ga je večina državnega zbora dunajskega sama dovolila, moral teči po takih curkih, da bi tudi desnica morala vedeti, kar levica dá, kdo bode tako kratke pameti, da bi to mislil! Saj se ta fond po pravici imenuje tudi „skrivni fond“. Vprašanje važnejše je zdaj le to: ali bo Potockovo ministerstvo, ki dela na spravo avstrijskih narodov, podpirala tako robo, ki jo je podpiralo Giskrovo ministerstvo?

— (Zoper ljubljanski „Tagblatt“) je mežnar na Brezji na Gorenskem deželni sodnji izročil tožbo zaradi razžaljenja časti v nekem dopisu „izpod Triglava“, v katerem dopisnik zraven mnogih svinjarij nekega koroškega krčmarja, ki ga „Tagblatt“ „bemittelt und sehr aufgeklärt“ imenuje (tedaj „kapital“ združen z veliko „inteligencijo“) piše pripovedko, da je papež z lastno-ročnim pismom iz Rima ukazal, naj v svinjo zakletega koroškega krčmarja ženó na Brezje na Gorenko, da se ondi po prošnji Matere božje, ki je že veliko čudežev naredila, reši prekletve in iz svinje zopet postane krčmar. „Za gotovo (faktum) — tako pisari „Izpod triglavec“ — morem pa povedati to, da potem, ko se je ta zakletev izvedela, je iz vseh krajev Kranjskega in celó iz Koroškega veliko ljudi na Brezje vrelo, da bi videli zakleto svinjo. Ker pa je ven in ven čedalje več ljudi vrelo na Brezje in popraševalo po tej svinji, je ondašnji mežnar neki svoji svinji dal glavo do dobrega obriti in pomalati, in tako obrito in pomalano svinjo je po 10 krajev kazal ljudem, ki so res verjeli, da vidijo zakleto svinjo“. — Tako „Tagblatt“. Vse to pa je od konca do kraja grda laž, in ker tako sleparsko početje sramoti poštenega človeka pred svetom, toži mežnar — in to popolnoma po pravici — „Tagblatt“ zaradi razžaljenja časti, ktere si oskruniti nikdo ne more pustiti in to tem manj mežnar Miklavčič, ker na Brezji je božja pot, kamor pobožno ljudstvo v revah hodi pomoči iskat, in da bi cerkovnik res bil tak slepar, kakor ga ta dogodba popisuje, lahko bi se mu podtaknilo še drugih sleparij, po takem pa vsa božja pot pride pred svetom v zasmehovanje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Težavnejšega stališča ni menda imel še noben minister avstrijski, kakor ga zdaj ima ministerstva predsednik grof Potocki. Kar je Avstriji po odcepljeni Ogerski še ostalo dežel, vse so v neredu o narodnih zadevah; pod pretvezo „ustavoverstva“ nočejo kolovodji nemški gorpodarstva izpustiti iz rok, — narodi slovanski in drugi nenemški pa tirjajo zdaj svoje pravice

in jih tirjati morajo, ako se nočejo popolnoma žrtovati poginu. Ta boj za pravo avstrijsko politiko, za državopravne in narodne pravice je tedaj, ki v Cislajtaniiji cele goré težav posredovalnemu ministru stavi na pot; od druge strani pa so si zastopniki različnih dežel in narodov navzkriž in Poljakom se po pravici očituje, da so velika ovéra mednarodni spravi. Vrh vsega tega pa pristopa še magjarski upljiv Andrassy-a, ki se boji, ako se Cislajtaniija vredi po državnem pravu in narodnih pravicah, da ne bi narodih po ogersko krono zahtevali isto. Čez vse to pa zadej še stoji Beust, oče dvalizma, po katerem je vsak predsednik ministerstva našega nevidoma priklenjen na voljo Beustovo. V taci okoliščinah pa delaj „spravo“! Spoznavaje Potockov težavni stan in želeči iskreno, da se mu posreči delo njegovo, moramo pa tudi odkritosrčno obžalovati, pri nasvetovanji novih ministrov, ki jih je razglasil dunajski vladni časnik, ni bil srečen; 70 let stari državni svetovalec Holzgethan je postal minister in voditelj finančnega ministerstva, mladi, še le 34 let stari baron Widmann, čegar glasoviti življenjepis iz Gradca Potockemu gotovo ni bil znan, pa je minister in voditelj ministerstva za deželno brambo; edini baron Petrinó, kteremu je izročeno ministerstvo kmetijstva, je iz delovanja v državnem zboru na dobrem glasu; Czedik, bivši učitelj na dunajski realki, državni poslanec in deželni odbornik na Dunaji, je ob enem imenovan za seksijskega prednika v ministerstvu za nauk in bogočastje. Widmann, Czedik, Holzgethan, vsi so privrženci nove ère in brez veljavnosti pred svetom, Petrinó pa ni všeč ustavovercem. Po vsem tem ni čuda, da taka imenovanja Potockemu niso na korist. — V pondeljek so prišli Poljaki na Dunaj, da njihove zahteve zasliši Potocki; čudna zmes poklicanih je to, in če bode večina njih tako govorila kakor knez Čartoriski unidan v Parizu, ne bode kruha iz te moke za Avstrijo. — Potocki gré 14. dne t. m. v Prago, kjer se bodo nadaljevali pomenki s Čehi. Potem, kakor „Pest. L.“ piše, pridejo Slovenci na vrsto in med kranjskimi Slovenci imenuje dr. Toman in dr. Costo, Slovenci iz družih dežel niso še znani. — Schmerling zapusti predsedstvo najviše dunajske sodnije in na njegovo mesto imenujejo časniki dr. Herbst, bivšega ministra; — Slovanom bila bi to bridka osoda, in za Slovence še posebno, ki že v Gradcu pri viši sodnji imajo viteza Waserja, ki sicer je 1861. leta tudi podpisal peticijo 20.000 Slovencev, a jo je že popolnoma pozabil. — Še eno važno novico imamo naznaniti iz Dunaja in ta je, da ona glasovita nova postava zaradi pridobitnega davka, zoper katero smo se zelo branili, je vendar padla pod klop; ne bode je; requiescat in pace! — V nedeljo je bila velika komedija na Francoskem. Cesar Napoleon je dal ljudstvu (volilcem) glasovati: ali so zadovoljni s svoboščinami, ki jih je dal državi ali ne? Glasovali so v nedeljo, in danes razglašajo časniki že izid glasovanja, da okoli 7 milijonov glasov je za to, da so zadovoljni, poldrugi milijon glasov pa, da ne. Kako bode svobodi na korist cesar Napoleon rabil teh 7 milijonov glasov, kazala bode prihodnost.

Žitna cena

v Ljubljani 7. maja 1870.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 40 — banaške 6 fl. 50. — turšice 3 fl. 70. — soršice 3 fl. 73. — rži 3 fl. 40. — ječmena 3 fl. —. — prosa 2 fl. 90. — ajde 3 fl. —. — ovsa 2 fl. 30 — Krompir 2 fl. 20.